(3 Hours) **(Total Marks : 100)**

Please check whether you have the right question paper.

N.B.:
1) **All** Questions are **Compulsory**.
2) **Figures** to the **right** indicate **full marks** allotted to the question.
3) **Working Notes** should form the **part of your answer**.
4) Calculate figures upto **two decimal points**, wherever **required**.
5) Provisions of **GST Act** as on **01.04.2018** have to be considered. **Amendments made** to the act thereafter are to be **ignored**.

1. A) Select the most appropriate option and rewrite the full sentence (**any ten**) **(10)**

1) GST was introduced in India on : __________.
   a) 01.04.2017 b) 01.05.2017
   c) 01.06.2017 d) 01.07.2017
2) "I" in the IGST stands for : __________.
   a) Internal b) International
   c) Integrated d) India
3) Securities are excluded from the definition of __________.
   a) Service b) Goods
   c) Both a and b d) Neither a nor b
4) When supply of services is made to a registered person, place of supply is location of __________.
   a) Recipient of Service b) Supplier of Service
   c) Either (a) or (b) d) None of the above
5) Aggregate Turnover excludes __________.
   a) Exempt supplies b) Exports
   c) Interstate supplies d) Inward Supplies
6) The validity for Registration Certificate under GST is : __________.
   a) 1 Year b) 5 Years
   c) No Validity d) Validity till it is cancelled
7) Input tax credit as credited in Electronic Credit Ledger can be utilized for __________.
   a) Payment of Interest b) Payment of Penalty and Fine
   c) Payment of late fees d) Payment of Taxes
8) Due date for payment of tax under GST is __________.
   a) Within 10 days subsequent month
   b) Within 20 days subsequent month
   c) Within 30 days of subsequent month
   d) Within 2 months of subsequent month
9) Taxable Minimum Turnover limit in GST that is applicable to the State of Mizoram is __________.
   a) ₹10 Lakhs b) ₹20 Lakhs
   c) ₹25 Lakhs d) ₹1 Crore

10) Dinesh sold goods worth ₹76,800/- inclusive of 14% CGST and 14% SGST. The basic price of goods will be __________.
    a) ₹76,800/- b) ₹60,000/-
    c) ₹98,304/- d) None of these

11) Supply of Goods or Services to or by SEZ Developer or SEZ Unit is treated as __________.
    a) No supply b) Inter State Supply
    c) Intra state Supply d) Mixed Supply

12) Mr. Harish has a outward tax liability under SGST of ₹ 25,000/- and has an Input Tax Credit under IGST of ₹ 10,000/-. The amount payable under cash ledger would be __________.
    a) ₹25,000/- b) ₹35,000/-
    c) ₹15,000/- d) None of these

B) State whether the following statements are True or False and rewrite the full sentence (**any ten**) **(10)**

1) The term aggregate turnover excludes Cess.
2) GST extends to whole of India except Jammu & Kashmir.
3) Manufacturer of ice cream is eligible for composition levy.
4) There is single registration for all the taxes : CGST/SGST/UTGST/IGST.
5) Services by way of transportation by rail of agriculture produce is exempted.
6) Import of goods will be treated as interstate supply.
7) A company and its branch in other states are treated as related persons for the purpose of GST.
8) The value of supply shall include subsidies provided by the central government.
9) When the goods are received in lots, input tax credit is availed only at the time of receipt of the last lot.
10) Electronic Commerce operator shall be required to be registered under the GST Act irrespective of the turnover.
11) Casual taxable person making taxable supply in India has to compulsorily take registration.
12) Actionable claims other than lottery betting and gambling shall be treated as supply of goods

2. A) Mr. Suman is a Cost Accountant provides you with the following information : **(10)**

	Particulars	₹
1.	Received Salary from employer for part time job	3,50,000
2.	Received fees for consultancy work	6,80,000
3.	Provided services to RBI	78,000
4.	Received commission from acting as commission agent of consumer goods	69,000
5.	Remuneration received for providing coaching to students	1,20,000
6.	Photography charges received	90,000

7.	Paid rent for office	1,20,000

Compute the value of taxable supply and GST Liability of Mr. Suman. GST rate to be taken CGST 9 % and SGST 9%. All amounts given are excluding GST.

B) Classify the following activities as taxable supply and non-taxable supply. **(05)**

	Particulars	₹
1.	Received Charges for preparation of advertisement	47,000
2.	Commission received on toll receipts	55,000
3.	Sold Stationery sets to registered dealer	88,000
4.	Training and Coaching in Cricket	45,000
5.	Receipts of DAV school providing education upto higher secondary	67,000

OR

2. C) Mr. Ravi is a part time Teacher in Kalyan, Maharashtra. He provides you following particulars for the month of September, 2018: **(10)**

	Particulars	₹
1.	Received fees from tuitions	1,30,000
2.	Received salary from RK School	5,75,000
3.	Received rent from Agricultural plot	3,40,000
4.	Fees received for Coaching in Hockey	1,37,000
5.	Rent earned from Residential Flat	15,000
6.	Referral Commission received on Overseas Education	25,000
7.	Referral Commission paid on Overseas Education	11,000

Compute the value of taxable supply and GST Liability of Mr. Ravi. GST rate for all supplies may be assumed to be CGST - 9 % and SGST - 9%. All amounts given are excluding GST.

2. D) Classify the following activities as taxable supply and non-taxable supply. **(05)**

	Particulars	₹
1.	A building let out to RBI	1,66,000
2.	Technical Assistance in Software	3,00,000
3.	Farm Labour	2,50,000
4.	Professional Fees received by Hospitals	1,75,000
5.	Advertising on Television Channels	2,85,000

3. A) Mrs. Shah, registered dealer in the state of Maharashtra, provides the following details for the month of December, 2018. Calculate her net tax liability for the month. **(07)**

A25758D617D7D65348366DA529D47C21

Opening balance in Electronic Credit Ledger : CGST - ₹ 6,000/-, SGST – ₹ 5,000/- and IGST – ₹ 44,000

S. No.	Particulars	Amount
1.	Sold goods to Mr. Khanna in (Punjab)	20,00,000
2.	Provided services to Mrs. Kapoor in Mumbai	6,00,000
3.	Inward supplies from Dahanu (Maharashtra)	1,00,000
4.	Inward supplies from Chennai. (Tamil Nadu)	30,00,000
5.	Purchased Goods from Mrs. Irani, from Rajkot (Gujarat) an unregistered dealer.	1,00,000

Note : 1. All amounts are exclusive of GST

2. Rates of IGST 12 %, SGST 9 %, CGST 9%

3. B) Determine the place of Supply in each of the following giving reasons (**Any Four**) **(08)**

1. Pandit Ravi Shankar, Sitar Maestro, based in Delhi, travels to Mumbai for a performance at Cross Maidan (Mumbai).
2. M/s Bharat Bijlee Ltd. based in Mumbai, Imported a machine from South Korea.
3. M/s MTNL, Mumbai, Maharashtra installs landline at the residence of Mr. Dev Chakke in Navi Mumbai, Maharashtra.
4. Mr. Jatin, a hairstylist, registered in Udaipur, Rajasthan travels to Singapore to provide his services to Ms. Poorhair, a resident of Singapore.
5. Mr. Vijaykumar, based in Hyderabad (Telengana) provides software support services to his clients in Secundarabad (Telengana)

OR

3. C) M/s. Tintin Ltd, a registered dealer in the state of Maharashtra, provides the following details for the month of January, 2019. Calculate his the Net Liability under the GST Act. **(07)**

Opening balance in Electronic Credit Ledger : CGST - ₹ 2,000/-, SGST – ₹ 5,000/-

S. No.	Particulars	Amount
1.	Sold goods to Mr. Chota Bhim in Surat (Gujarat) inclusive of Tax.	89,600
2.	Sold goods to M/s Ninja H and Co in Ahmednagar (Maharashtra) exclusive of Tax	1,00,000
3.	Purchased goods from Ms. Moana from Gangtok (Sikkim) inclusive of Tax	44,800
4.	Services availed from a consultancy firm in Kolkatta (West Bengal) exclusive of Tax	75,000
5.	Purchased Goods from Mr. Datte, from Nagpur (Maharashtra) exclusive of Tax. The Tax invoice was received. However, the goods were not received	25,000

Note : Rates of IGST 12 %, SGST 9 %, CGST 9%

A25758D617D7D65348366DA529D47C21

3. D) Determine the place of supply in each of the following giving reasons (**Any Four**): **(08)**

1. Mr. Abhay, located in Pune provides soft skill training to employees of Mumbai University, which is registered in Mumbai. The training was conducted at Manali, Himachal Pradesh.
2. Mr. Ashok of Nandurbar, Maharashtra, sells 50 Air Conditioners to Mr. Chavan of Rajkot, Gujarat, for delivery at Mr. Chavan's place of business in Rajkot.
3. Mr. Abhinav of Mumbai purchases a New Elevator from M/s ThyssenKrupp (Goa) to be installed in his factory at Nani Daman (Daman & Diu).
4. Mrs. Kochar of Gurugram, Haryana, a registered person, imports Electric Irons from Thailand for her stores in Gurugram.
5. Mr. A, a registered person based in Mumbai receives rental for a property situated in Mumbai from M/s Education Skills Pvt. Ltd. based in Kota, Rajasthan

4. A) M/s. Armaan Industries has provided the following particulars to the goods sold by it to M/s Kamble Enterprises **(10)**

List Price of the Goods (Exclusive of Expenses, Taxes and Discount)	75,000

The following expenses were incurred by M/s Armaan Industries

(a) Local Taxes of Municipal Corporation	5,000
(b) Protective Packing at the request of the buyer	4,000
(c) CGST and SGST chargeable on the goods	13,500

The following expenses were incurred by M/s. Kamble Enterprises on behalf of M/s Armaan Industries,

(a) Testing Charges	4,000
(b) Commission	6,000
(c) Designing Charges	2,000

A subsidy of ₹10,000/- was received from the Government of Maharashtra. The list price is after considering such subsidy.

M/s Armaan Industries offers a trade discount of 1% on the List Price.
Calculate the value of supply as well as the tax of SGST @ 9% and CGST @ 9%.

4. B) Determine the time of Supply in each of the following cases as per the provisions of GST Act. **(05)**

Sr. No.	Date of Supply of Service	Date of Invoice	Date of Payment
1.	15.06.2018	20.06.2018	29.06.2018
2.	14.08.2018	10.08.2018	18.08.2018
3.	11.10.2018	15.11.2018	13.10.2018
4.	06.02.2019	08.03.2019	19.02.2019
5.	10.02.2019	09.03.2019	23.03.2019

OR

A25758D617D7D65348366DA529D47C21

4. C) M/s. Jai Gurudev a registered supplier, provides you the following details with respect to the contract entered with M/s. Sara Enterprises for Supply of Goods, **(10)**

Value of Goods inclusive of SGST @ 9 % and CGST @ 9 %	1,41,600
Taxes Other than CGST/ SGST	15,200

Following Expenses were incurred by M/s Jai Gurudev

a)	Packing Charges	6,000	
b)	Transport Charges	6,000	
c)	Testing Charges	2,000	14,000

Following Expenses were incurred by M/s Sara Enterprises on behalf of M/s Jai Gurudev

Testing Charges	1,000

Subsidy of ₹10,000/- was received from Government of Maharashtra. The list price is after considering such subsidy.

Calculate the value of supply as well as the tax of SGST @ 9% and CGST @ 9%.

4. D) Determine the time of Supply in each of the following cases as per the provisions of GST Act. **(05)**

Sr. No.	Date of Removal	Date of Invoice	Date of Payment
1.	25.05.2018	24.05.2018	26.05.2018
2.	05.07.2018	18.07.2018	27.07.2018
3.	01.12.2018	30.11.2018	01.12.2018
4.	04.01.2019	08.02.2019	21.01.2019
5.	15.03.2019	18.03.2019	16.03.2019

5. A) **Gopal Limited** a registered trading concern in Maharashtra wants to opt for composition scheme. It furnishes you with the following information for the year 2018-19. **(07)**

Kindly advise :

a) Are they eligible to opt for the Composition Scheme

b) If yes, then calculate their composition tax liability

(SGST @ 0.5% and CGST @ 0.5%).

The breakups of supplies are as follows :

Intra state Supply of Exempted goods to Mr. John.	10,00,000
Intra State Supply of taxable goods to Mr. Bahadur (Tax Rate 5%)	6,50,000
Intra State Supply of taxable goods to Mr. Quinos (Tax Rate 18%)	15,00,000

Intra state supply of Taxable goods to Mr. Kevin (Tax Rate 12%)	3,50,000
Value of Inward Supply on which tax is payable on Reverse Charge Mechanism	10,00,000

Note : All amounts are exclusive of GST.

5. B) Determine whether the Dealer is required to get registered under GST or not, with reasons (**Any 4**) : **(08)**

1) Shyam is a Casual Taxable person In Mumbai who wants to make taxable supply of ₹60000 to Meera of Delhi.
2) Ajita is situated in the state of Nagaland supplies goods of the value of ₹10,15,000/-
3) Aashish is supplying exempt goods from Mumbai to Rajkot. His total turnover for F.Y 2018-19 is ₹ 21 Lakhs.
4) Mr. Dhankoti supplies agricultural produce cultivated by him and his family members, turnover being ₹30 Lakhs.
5) Chetan, a handicapped person provides services of the value of ₹ 45 Lakhs.

OR

5. C) **Spiral Limited** a trading concern in Maharashtra, is a registered dealer and wants to opt for composition scheme. It furnishes you with the following information for the year 2018-19. **(08)**

Kindly advise :
a. Are they eligible to opt for the Composition Scheme
b. If yes, then calculate their composition tax liability
(SGST @ 0.5% and CGST @ 0.5%).

The breakups of supplies are as follows:

Intra state Supply of goods to Mr. Shashikant charged at NIL Rate of tax.	5,00,000
Intra state supply of Taxable goods to Mr. Rajnikant (Tax Rate 12%)	3,50,000
Intra State Supplies which are wholly exempt U/S 11 of GST Act, 2017	4,55,250
Intra state supply of Taxable goods to Mr. Ramakant (Tax Rate 18%)	25,12,750
Value of Inward Supply on which tax is payable on Reverse Charge Mechanism	1,10,000
Intra state Purchase of Taxable goods	1,20,000

Note : All amounts are exclusive of GST.

A25758D617D7D65348366DA529D47C21

5. **D)** M/s Gadgil & Sons provide the details of transactions of their business situated in Mumbai during the F.Y 2018-19. Are they liable to obtain registration under GST? If Yes, from when? **(07)**

Date	Particulars	Amount
05.04.18	Goods supplied to Thane	3,75,000
08.04.18	Goods purchased from Govandi, Mumbai	1,80,000
15.04.18	Exempt supplies made in Lakshadweep	1,75,000
18.04.18	Taxable services availed within the state	4,50,000
25.04.18	Goods supplied in Andheri, Mumbai	2,00,000

6. **A)** What is IGST, What is the Taxable event under IGST? **(10)**

B) Explain the concept of "Place of Supply" **(10)**

OR

(C) Write Short Notes (**Any Four**) **(20)**

i) Nonresident Taxable Person
ii) Time of Supply
iii) State any 5 Exempt Services
iv) Electronic Cash Ledger
v) Order of Input Tax Credit Set off
vi) Persons who are not eligible for Composition Scheme

(मराठी भाषांतर)

(३ तास) **(एकूण गुण : १००)**

सूचना : १) **सर्व** प्रश्न सोडविणे **आवश्यक** आहे.
२) **प्रश्नाच्या उजवीकडे** दाखविले गुण प्रश्नाचे **पूर्ण गुण** दर्शवितात.
३) उत्तराच्या नोंदी ह्या **उत्तराचा भाग** म्हणून देणे गरजेचे आहे.
४) जिथे गरज असेल त्या ठिकाणी उत्तरे **दोन दशांश अपूर्णांकापर्यंत** देणे **आवश्यक** आहे.
५) **खालील प्रश्नांची उत्तरे** सोडविताना **०१.०४.२०१८** रोजी **वस्तू व सेवाकर** (जीएसटी) कायद्याच्या तरतूदी विचारात घेतल्या जाव्यात, त्यानंतरच्या **कायद्यातील दुरुस्तीचा विचार करु नये**.
६) **मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण** मानावी.

१. अ) अचुक पर्याय निवडून प्रश्न–उत्तरासह पुन्हा लिहा **(कोणतेही दहा)** : **(१०)**

१) भारतात वस्तू व सेवाकराची सुरुवात ________ रोजी झाली.
अ) ०१.०४.२०१७ ब) ०१.०५.२०१७
क) ०१.०६.२०१७ ड) ०१.०७.२०१७

२) आय.जी.एस.टी मधील 'आय': ________.
अ) अंतर्गत ब) आंतरराष्ट्रीय
क) इंटिग्रेटेड ड) इंडिया

३) रोखे हे ________ व्याखेतून वगळण्यात आले आहेत.
अ) सेवेच्या ब) वस्तूच्या
क) 'अ' व 'ब' दोन्हींच्या ड) 'अ' व 'ब' दोन्हींच्याही नाही

४) नोंदणीकृत व्यक्तीस सेवा पुरविल्यास, पुरवठ्याची जागा ही ________ जागा असते.
अ) सेवा घेणाऱ्याची ब) सेवा देणाऱ्याची
क) 'अ' व 'ब' ची ड) वरीलपैकी कोणाचीही नाही

५) ________ एकूण विक्री मूल्यात उलाढालीत समाविष्ट नसते.
अ) करमुक्त ब) निर्यात
क) आंतरराष्ट्रीय पुरवठा ड) खरेदीमूल्य

६) वस्तू व सेवाकराच्या अंतर्गत नोंदणी प्रमाण पत्राची मुदत ________ इतकी असते
अ) १ वर्ष ब) ५ वर्ष
क) बेमुदत ड) ते रद्द करेपर्यंत असते

७) खरेदीवरील (इनपुट) कर जमा जे इलेक्ट्रॅनिक जमा खातेवहीत नमुद असते त्याचा वापर ________ करता येतो.
अ) व्याज भरण्याकरीता ब) दंड भरण्याकरीता
क) विलंब शुल्क भरण्याकरीता ड) कराचा भरणा करण्याकरीता

८) वस्तू व सेवा कराअंतर्गत कराचा भरणा करण्याची मुदत ही ________
अ) पुढील महिन्याच्या १० दिवसापर्यंत असते
ब) पुढील महिन्याच्या २० दिवसापर्यंत असते
क) पुढील महिन्याच्या ३० दिवसापर्यंत असते
ड) पुढील महिन्यापासून २ महिन्याच्या आत

A25758D617D7D65348366DA529D47C21

९) मिझोरम राज्यात वस्तू व सेवा कराच्याअंतर्गत नोंदणी करण्याकरीता किमान कर प्राप्त विक्रिची (उलाढालीची) मर्यादा ________ इतकी आहे.

अ) ₹१० लाख ब) ₹२० लाख

क) ₹२५ लाख ड) ₹ १ करोड

१०) दिनेशने ₹ ७६,८००/- इतक्या मूल्यास वस्तूंची विक्री केली, ज्यात १४% केंद्रीय वस्तू व सेवाकर व १४% राज्य पातळीवर वस्तू व सेवा कर समाविष्ट आहे तर दिनेशने विकलेल्या मालाचे आधार मूल्य ________ इतके असेल.

अ) ₹७६,८००/- ब) ₹६०,०००/-

क) ₹९८,३०४/- ड) ह्यापैकी कोणतेही नाही

११) एस.ई.झेड डेव्हलपर व एस.ई.झेड. युनिटला व कडून वस्तू व सेवा पुरविल्या गेल्यास त्यास ________ असे संबोधले जाते.

अ) पुरवठा नाही ब) आंतरराज्यीय पुरवठा

क) राज्यांअंतर्गत पुरवठा ड) मिश्र पुरवठा

१२) श्री. हरीष ह्यांच्याकडून राज्यपातळीवरील वस्तू व सेवाकर ₹२५,०००/- देय असताना व त्याच्या खात्यात खरेदीवरील (इनपुट) कर जमा, इंटिग्रेटेड वस्तू व सेवाकराच्या रूपाने ₹१०,०००/- असताना, त्याने रोखीच्या खातेवहीप्रमाणे ________रक्कम देय आहे.

अ) ₹२५,०००/- ब) ₹३५,०००/-

क) ₹१५,०००/- ड) ह्यापैकी कोणतेही नाही

ब) खालील वाक्ये **चूक** वा **बरोबर** हे ओळखून पुन्हा लिहा **(कोणतेही दहा)** : **(१०)**

१) एकूण विक्री (उलाढाल) ह्या संज्ञेत उपकर अंतर्भूत नसतो.

२) वस्तू व सेवाकराची व्याप्ती जम्मू व काश्मीरचा अपवाद वगळता संपूर्ण भारतभर आहे.

३) आईस्क्रीम उत्पादन करणाऱ्यास कॉम्पोझिशन आकारणी करता येते.

४) केंद्रीय वस्तू व सेवाकर/राज्यपातळीवरील वस्तू व सेवाकर/केंद्रशासीत प्रदेशावरील वस्तू व सेवाकर/इंटिग्रेटेड वस्तू व सेवाकर ह्या सर्वांकरिता एकच नोंदणी पुरेशी असते.

५) शेतमालाची रेल्वेने वाहतूककडून पुरवठा केल्यात ही सेवा वस्तू व सेवाकराच्या अंतर्गत करमुक्त असते.

६) आयात करण्यात आलेला माल वस्तू व सेवा कराच्या अंतर्गत आंतरराज्यीय पुरवठा म्हणून गणला जातो.

७) कंपनी व तिच्या इतर राज्यांतील शाखा ह्यांच्या वस्तू व सेवाकराच्या अंतर्गत परस्परांशी संबंध असतो.

८) पुरवठ्याचे मूल्य काढताना केंद्र शासनाकडून मिळालेले अनुदान समाविष्ट केले जाते.

९) जेव्हा वस्तू ह्या एकामागून एक अशा प्रमाणात स्विकारल्या जातत अशावेळी खरेदीवरील (इनपुट) कराची वजावट ही फक्त शेवटची वस्तू मिळाल्यावरच घेता येते.

१०) इलेक्ट्रॉनिक व्यापार संचालकाने वस्तू व सेवा कराअंतर्गत नोंदणी करताना त्याने केलेल्या विक्रिची (ऊलाढाल) नोंद घेणे गरजेचे नसते.

A25758D617D7D65348366DA529D47C21

११) नैमितिक करदेय व्यक्ती ज्याने करप्राप्त पुरवठा केलेला आहे त्यास वस्तू व सेवा कराच्या अंतर्गत नोंदणी करणे गरजेचे असते.

१२) लॉटरी सट्टाबाजार जुगार याशिवाय फिर्याद करण्याजोगा दावा हा वस्तू व सेवा कराच्या अंतर्गत वस्तूंचा पुरवठा म्हणून गणला जातो.

२. **अ)** व्यवसायाने कॉष्ट अकॉटंट (खर्च लेखापाल) असणाऱ्या श्री. सुमन आपणांस खालील माहिती दिलेली आहे : **(१०)**

तपशील		**₹**
१.	अर्ध वेळ नोकरी साठी मालकांकडून वेतन मिळाले	३,५०,०००
२.	कन्सल्टंसी कामाचे पैसे मिळाले	६,८०,०००
३.	रिजर्व बँक ऑफ इंडिया साठी सेवा प्रदान केला	७८,०००
४.	ग्राहकोउपयोगी वस्तू बद्दल कमिशन मिळाले	६९,०००
५.	शिकवणीचे पैसे मिळाले	१,२०,०००
६.	फोटोग्राफी करिता पैसे मिळाले	९०,०००
७.	ऑफिस साठी भाडे भरले.	१,२०,०००

वरील माहितीच्या आधारे श्री. सुमन यांचे करप्राप्त वस्तू व सेवा करासाठीचे मूल्य व त्यावरील देय असलेले वस्तू व सेवा कराची रक्कम काढा. त्याकरीता वरील सर्व सेवाकरीता वस्तू व सेवा कराचा दर केंद्रीय वस्तू व सेवाकराचा दर – ९%, राज्यपातळीवरील वस्तू व सेवाकराचा दर – ९% घेण्यात यावा.

वरील सर्व रकमा ह्या वस्तू व सेवाकर समाविष्ट नसलेल्या आहेत.

ब) खाली दिलेल्या वस्तू व सेवा पुरविण्याच्या व्यवहारांमधून करप्राप्त व करमुक्त वस्तू व सेवा वर्गीकरण करा : **(०५)**

तपशील		**₹**
१.	जाहिरात बनविण्यासाठी मिळालेले पैसे	४७,०००
२.	टोल आकारावरचे कमीशन मिळाले	५५,०००
३.	नोंदणीकृत व्यापाऱ्यास स्टेशनरी विकले	८८,०००
४.	क्रिकेटमधील प्रशिक्षण व सराव	४५,०००
५.	डी.ए.वी. शाळेला उच्च माध्यमिक शिक्षणांसाठी मिळालेली फी	६७,०००

किंवा

२. **क)** अर्धा वेळ शिक्षक असलेल्या श्री. रवी, हे कल्याण महाराष्ट्राचे निवासी आहे. त्यांनी आपणांस सप्टेंबर २०१८ च्या महिन्याची खालील माहिती दिलेली आहे : **(१०)**

तपशील		**₹**
१.	शिकवणीचे पैसे मिळाले	१,३०,०००
२.	आर. के. शाळेतून वेतन मिळाले	५,७५,०००
३.	शेतजमिनीचे भाडे मिळाले	३,४०,०००
४.	हॉकीच्या खेळाचे प्रशिक्षणासाठी मिळालेली फी	१,३७,०००

५.	निवासी घराचे भाडे मिळाले	१५,०००
६.	परदेशी शिक्षणाकरिता मिळाले रिफरल कमिशन	२५,०००
७.	परदेशी शिक्षणासाठी दिलेले रिफरल कमिशन	११,०००

वरील माहितीच्या आधारे श्री. रवीचे करप्राप्त वस्तू व सेवा करासाठीचे मूल्य व त्यावरील देय असलेले वस्तू व सेवाकराची रक्कम काढा. त्याकरिता वरील सर्व सेवांकरिता वस्तू व सेवाकराचा दर केंद्रीय वस्तू व सेवाकराचा दर - ९%, राज्यपातळीवरील वस्तू व सेवाकराचा दर - ९% घेण्यात यावा.

वरील सर्व रकमा ह्या वस्तू व सेवाकर समाविष्ट नसलेल्या आहेत.

२. ड) खाली दिलेल्या वस्तू व सेवा पुरविण्याच्या व्यवहारांमधून करप्राप्त व करमुक्त वस्तू व सेवांचे वर्गीकरण करा : (०५)

तपशील		₹
१.	रिझर्व बँकेस इमारत भाड्याने दिली	१,६६,०००
२.	सॉफ्टवेअर संबंधी तांत्रिक मदत	३,००,०००
३.	शेतमजूर	२,५०,०००
४.	हॉस्पिटलला मिळालेली व्यवसायिक फी	१,७५,०००
५.	दूरचित्रवाणी वरील जाहिरात	२,८५,०००

३. अ) महाराष्ट्रात नोंदणीकृत असलेल्या श्रीमती शहा आपणांस डिसेंबर, २०१९ ह्या महिन्यातील त्याच्या व्यवहारांची माहिती खालीलप्रमाणे दिलेली आहे. त्यानुसार त्यांनी वस्तू व सेवाकर कायद्याअंतर्गत भराव्याची निव्वळ देय रक्कम काढा : (०७)

आंरभीची शिल्लक : इलेक्ट्रॉनिक जमा खातेवहीप्रमाणे :

केंद्रीय वस्तू व सेवाकर - ₹६,०००/-, राज्यपातळीवरील वस्तू व सेवाकर - ₹५,०००/- इंटिग्रेटेड वस्तू व सेवाकर - ₹४४,०००/-.

अ.क्र.	तपशील	रक्कम
१.	पंजाबातील श्री. खान्ना यांना माल विकला	२०,००,०००
२.	मुंबईतील श्रीमती कपूर यांना सेवा प्रदान केली	६,००,०००
३.	डहाणू, महाराष्ट्र येथून माल खरेदी केला	१,००,०००
४.	चेन्नई, तामिळनाडू येथून माल खरेदी केला	३०,००,०००
५.	राजकोट (गुजरात) येथील नोंदणी नसलेल्या श्रीमती ईरानी यांजकडून माल खरेदी केला	१,००,०००

टिप : १. वरील सर्व रकमांमध्ये वस्तू व सेवाकर समाविष्ट आहे.

२. वरील व्यवहाराकरिता इंटिग्रेटेड वस्तू व सेवाकर - १२ %, केंद्रीय व राज्यपातळीवरील वस्तू व सेवाकर प्रत्येकी ९% दराने घेण्यात आला.९%

३. ब) खालीलपैकी प्रत्येक बाबींमध्ये पुरवठ्याची जागा कारणासहीत निश्चित करा **(कोणतेही चार)** : (०८)

१. दिल्ली येथील सितार वादक पंडित रवी शंकर, यांनी मुंबई क्रॉस मैदान येथे कार्यक्रम सादर केला.
२. मुंबईतील भारत बिजली लिमिटेड, साऊथ कोरिया येथून मशीन आयात केली.
३. नवी मुंबई, महाराष्ट्र येथील श्री. देव चाके यांच्या घरी दूरध्वनी सेवा मे. एमटिएनएल ने पुरवली.
४. राजस्थानातील उदयपूर येथील केश रचनाकार श्री. जतीनने सिंगापूर येथील श्रीमती पुरहेयरला सेवा पुरवली.
५. तेलंगणा, येथील हैदराबाद येथे श्री. विजयकुमार यांनी सॉफ्टवेअर विषयक सेवा सिंकदराबाद येथे पुरवली.

किंवा

३. क) महाराष्ट्रीील नोंदणीकृत असलेल्या टिनटिन लिमिटेडने त्याच्या जानेवारी, २०१९ ह्या महिन्यातील व्यवहारांचा तपशील खालीलप्रमाणे दिलेला आहे. त्यानुसार त्यांच्याकडून वस्तू व सेवाकर कायद्याअंतर्गत देय असलेली निव्वळ कर देयता रक्कम काढा. (०७)

आरंभीची शिल्लक – इलेक्ट्रॉनिक जमा खातेवहीप्रमाणे : केंद्रीय वस्तू व सेवाकर – ₹२०००/, राज्यपातळीवरील वस्तू व सेवाकर – ₹५०००/–

अ.क्र.	तपशील	रक्कम
१.	गुजरातच्या सुरत येथील श्री. छोटाभीम ह्याला माल विकला (कर समाविष्ट आहे)	८९,६००
२.	महाराष्ट्रातील अहमदनगर येथील मे. नितिन एच आणि कंपनीला माल विकला (कर समाविष्ट नाही)	१,००,०००
३.	सिक्कीमच्या गँगटोक येथील मिस. मोनाकडून माल खरेदी केला (कर समाविष्ट आहे)	४४,८००
४.	पश्चिम बंगालमधील कोलकत्ता येथील कन्सल्टंसी फर्मकडून सेवा घेतल्या (कर समाविष्ट नाही)	७५,०००
५.	महाराष्ट्रातील नागपूर येथील श्री. दत्त ह्यांच्याकडून माल खरेदी केला. ह्याठिकाणी करयुक्त बिल आलेले आहे, परंतु माल आलेला नाही. (कर समाविष्ट नाही)	२५,०००

टिप : वरील सर्व व्यवहारांकरीता इंटिग्रेटेड वस्तू व सेवाकर १२ %, केंद्रीय आणि राज्यपातळीवरील वस्तू व सेवाकर प्रतेयकी ९% घेण्यात यावा.

३. ड) खालीलपैकी प्रत्येक बाबींमध्ये पुरवठ्याची जागा कारणासहीत निश्चित करा **(कोणतेही चार)** : (०८)

१. पुणे येथील श्री. अभयने मुंबई विद्यापिठाच्या कर्मचाऱ्यांना मऊकौशल्य प्रशिक्षण हिमाचल प्रदेशाच्या मनाली येथे दिले.
२. महाराष्ट्रातील नंदुरबारच्या श्री. अशोकने गुजरातमधील राजकोटच्या श्री. चव्हाणला ५० वातानुकूलित यंत्रे विकली.
३. मुंबईच्या श्री. अभिनवने त्याच्या दमण येथील फॅक्टरीत उभारणीकरीता गोव्याच्या मे. थिसेनकृपकडून नवीन 'उद्वाहन' खरेदी केले.

४. हरयाणाच्या गुरुग्राम येथील श्री. कोचरने (नांदणीकृत व्यक्ती) त्याच्या गुरुग्रामच्या स्टोअर्समध्ये वापरण्याकरीता थायलंडहून इलेक्ट्रीक आयर्न आयात केल्या.

५. मुंबई येथील नोंदणीकृत व्यक्ती असलेल्या श्री. अे. त्याच्या मुंबई येथील प्रॉपटीचे भाडे, राजस्थानच्या कोटा येथील मे. एज्युकेशन स्किल्स प्रा. लि. कडून प्राप्त झाले.

४. अ) मे. अरमान इंडस्ट्रिजने एंटरप्रायझेसला विकलेल्या मालासंबंधी खालील माहिती दिलेली आहे : **(१०)**

वस्तूंची विक्री किंमत (कर, खर्च व सवलत रहीत) ७५,०००

मे. अरमान एंटरप्रायझेसने केलेले खर्च खालीलप्रमाणे आहेत :

(अ) स्थानिक महानगरपालिकेचे कर ५,०००

(ब) खरेदी दाराच्या विनंतीनुसार केलेला सरक्षित वेष्टकाचा खर्च ४,०००

(क) वरील वस्तूंवरील केंद्रीय व राज्यपातळीवरील वस्तू व सेवाकर १३,५००

मे. कांबळे एंटरप्रायझेसने मे. अरमान इंडस्ट्रिजच्या वतीने केलेला खर्च :

(अ) चाचणीचा खर्च ४,०००

(ब) दलालीचा खर्च ६,०००

(क) आरेखनाचा खर्च २,०००

महाराष्ट्र शासनाकडून अनुदान मिळाले ₹१०,०००/- उपरोल्लेखित लिस्ट किंमत सदरचे अनुदान विचारात घेऊन देण्यात आलेली आहे.

मे. अरमान इंडस्ट्रिज लिस्ट किमंतीच्या १% इतकी व्यापारी सवलत देते.

वरील माहितीच्या आधारे पुरवठ्याचे मूल्य व त्यावरील ९% दराने राज्यपातळीवरील व ९% दराने केंद्रीय वस्तू व सेवाकर काढण्यात यावा.

४. ब) खालील प्रत्येक बाबतीत वस्तू व सेवाकराच्या कायद्याअंतर्गत पुरवठ्याची वेळ निश्चित करा : **(०५)**

अ.क्र.	सेवा पुरवल्याची तारीख	बिलाची तारीख	रक्कम दिल्याची तारीख
१.	१५.०६.२०१८	२०.०६.२०१८	२९.०६.२०१८
२.	१४.०८.२०१८	१०.०८.२०१८	१८.०८.२०१८
३.	११.१०.२०१८	१५.११.२०१८	१३.१०.२०१८
४.	०६.०२.२०१९	०८.०३.२०१९	१९.०२.२०१९
५.	१०.०२.२०१९	०९.०३.२०१९	२३.०३.२०१९

किंवा

४. क) मे. जय गुरुदेव नोंदणीकृत पुरवठादार ह्यांनी मे. सारा एंटरप्रायझेसला माल विकण्याच्या केलेल्या कराराअंतर्गत आपणांस खालीलप्रमाणे तपशील दिलेला आहे : **(१०)**

वस्तूंचे मूल्य

(९% राज्यपातळीवरील व ९% केंद्रीय वस्तू व सेवाकर समाविष्ट असलेले) १,४१,६००

वस्तू व सेवाकराव्यतिरिक्त इतर कर १५,२००

मे. जय गुरुदेवने केलेल्या खर्चाचा तपशील खालीलप्रमाणे :

अ)	वेष्टनाचा खर्च	६,०००	
ब)	वाहतूकीचा खर्च	६,०००	
क)	चाचणीचा खर्च	२,०००	१४,०००

मे. सारा एंटरप्रायझेसने मे. जय गुरुदेवच्यावतीने केलेला खर्च खालीलप्रमाणे :

चाचणीचा खर्च १,०००

महाराष्ट्र शासनाकडून ₹१०,०००/- अनुदान मिळाले आहे.

उपरोल्लेखित लिस्ट किमंत सदर अनुदानाचा विचार करुन काढण्यात आलेली आहे.

वरील माहितीच्या आधारे पुरवठ्याचे मूल्य व त्यावरील ९% दराने केंद्रीय व ९% दराने राज्यपातळीवरील वस्तू व सेवाकर काढा.

४. **ड)** खालील प्रत्येक बाबतीत वस्तू व सेवाकराच्या कायद्याअंतर्गत पुरवठ्याची वेळ निश्चित करा : **(०५)**

अ.क्र.	**माल बाहेर काढल्याची तारीख**	**बिलाची तारीख**	**रक्कम दिल्याची तारीख**
१.	२५.०५.२०१८	२४.०५.२०१८	२६.०५.२०१८
२.	०५.०७.२०१८	१८.०७.२०१८	२७.०७.२०१८
३.	०१.१२.२०१८	३०.११.२०१८	०१.१२.२०१८
४.	०४.०१.२०१९	०८.०२.२०१९	२१.०१.२०१९
५.	१५.०३.२०१९	१८.०३.२०१९	१६.०३.२०१९

५. **अ)** महाराष्ट्रातील **गोपाळ लिमिटेड** ही नोंदणीकृत व्यापारी संस्था असून त्यांना समाविष्ट (कॉम्पोझिशन) योजनेअंतर्गत जावे किंवा कसे हे ठरवायचे आहे. त्याकरिता त्यांनी आपणांस २०१८-१९ ह्या वर्षाची माहिती खालीलप्रमाणे दिलेली आहे : **(०७)**

खालील माहितीच्या आधारे कृपया सल्ला द्या :

१) त्यांना समाविष्ट (कॉम्पोझिशन) योजनेचा लाभ घेता येईल का?

२) उत्तर, होय असल्यास त्यांची समाविष्ट (कॉम्पोझिशन) योजनेअंतर्गत कर देयता काढा. (त्याकरिता राज्यपातळीवरील वस्तू व सेवाकर ०.५% व केंद्रीय वस्तू व सेवाकर ०.५% इतका घेण्यात यावा).

राज्याच्याअंतर्गत श्री. जोनला केलेला करमुक्त मालाचा पुरवठा	१०,००,०००
राज्याच्याअंतर्गत श्री. बहादूरला केलेल्या करप्राप्त मालाचा पुरवठा (कराचा दर ५%)	६,५०,०००
राज्याच्याअंतर्गत श्री. क्विनॉसला केलेल्या करप्राप्त मालाचा पुरवठा (कराचा दर १८%)	१५,००,०००
राज्याच्याअंतर्गत श्री. केवीनला केलेल्या करप्राप्त मालाचा पुरवठा (कराचा दर १२%)	३,५०,०००
खरेदी केलेल्या मालाचे मुल्य ज्यावर परतीच्या कर यंत्रणे अंतर्गत कर देय आहे	१०,००,०००

टिप : वरील सर्व रकमा ह्या वस्तू व सेवाकराशिवाय दिलेल्या आहेत.

५. **इ)** खालील दिलेल्या प्रत्येक बाबींमध्ये व्यापाऱ्यांनी वस्तू व सेवाकराच्या कायद्याअंतर्गत नोंदणी करणे गरजेचे आहे का हे कारणासही विशद करा **(कोणतेही चार)** : **(०८)**

१) श्री. श्याम हे मुंबई येथील नैमितिक करदेय व्यक्ती असून त्याला दिल्लीच्या मीराला ₹६०,००० किमंतीचा करप्राप्त पुरवठा करायचा आहे.

२) नागालँड राज्यात राहणाऱ्या अजिताने ₹१०,१५,०००/- इतक्या मालाचा पुरवठा केला.

३) आशिषने मुंबईहून राजकोटला करमुक्त मालाचा पुरवठा केला. त्याची आर्थिक वर्ष २०१८-१९ ची विक्री ₹२१ लाख इतकी आहे.

४) श्री. धनकोटी ह्याने त्याच्या कुटुंबियांसमवेत त्याच्या शेतात पिकविलेल्या शेतमालाचा पुरवठा केला. त्याची एकून विक्री ₹३० लाख इतकी आहे.

५) अपंग असलेल्या चेतनने ₹४५ लाख इतक्या किमंतीच्या सेवा पुरविल्या.

किंवा

५. **क)** महाराष्ट्रातील **स्पॅरल लिमिटेड** ही नोंदणीकृत व्यापारी संस्था असून त्यांना समाविष्ट (कॉम्पोझिशन) योजनेअंतर्गत जावे किंवा कसे हे ठरवायचे आहे. त्याकरीता त्यांनी आपणांस २०१८-१९ ह्या वर्षांची माहिती खालीलप्रमाणे दिलेली आहे: **(०८)**

खालील माहितीच्या आधारे कृपया सल्ला द्या :

१) त्यांना समाविष्ट (कॉम्पोझिशन) योजनेचा लाभ घेता येईल का?

२) उत्तर, होय असल्यास त्यांची समाविष्ट (कॉम्पोझिशन) योजनेअंतर्गत कर देयता काढा.

(त्याकरिता राज्यपातळीवरील वस्तू व सेवाकर ०.५% व केंद्रीय वस्तू व सेवाकर ०.५% इतका घेण्यात यावा).

राज्याच्याअंतर्गत श्री. शशिकांत यांना शून्य दराने केलेला मालाचा पुरवठा	५,००,०००
राज्याच्याअंतर्गत श्री. रजनीकांत यांना केलेल्या करप्राप्त मालाचा पुरवठा (कराचा दर १२%)	३,५०,०००
राज्याच्याअंतर्गत वस्तू व सेवाकर कायदा २०१७ नुसार पूर्णपणे करमुक्त मालाचा पुरवठा	४,५५,२५०
राज्याच्याअंतर्गत श्री. रमाकांत यांना केलेल्या करप्राप्त मालाचा पुरवठा (कराचा दर १८%)	२५,१२,७५०
खरेदी केलेल्या मालाचे मूल्य ज्यावर परतीच्या कर यंत्रणेअंतर्गत कर देय आहे	१,१०,०००
राज्याच्याअंतर्गत करप्राप्त मालाची खरेदी	१,२०,०००

टिप : वरील सर्व रकमा ह्या वस्तू व सेवाकराशिवाय दिलेल्या आहेत.

५. **ड)** मुंबईतील मे. गाडगीळ आणि सन्स त्यांच्या व्यवसायाच्या २०१८-१९ वर्षाचा तपशील खालीलप्रमाणे दिलेला आहे. तरी सदर माहितीचा विचार करता त्यांनी वस्तू व सेवाकराच्या कायद्याअंतर्गत नोंदणी करुन घेणे गरजेचे आहे का? असल्यास कधीपासून? **(०७)**

दिनांक	तपशील	रक्कम
०५.०४.१८	मालाचा पुरवठा ठाणे येथे केला	३,७५,०००
०८.०४.१८	गोवंडी, मुंबई येथून मालाची खरेदी	१,८०,०००
१५.०४.१८	लक्षद्विपला करमुक्त मालाचा पुरवठा	१,७५,०००
१८.०४.१८	राज्याअंतर्गत करप्राप्त घेतलेल्या सेवा	४,५०,०००
२५.०४.१८	अंधेरी, मुंबई येथे मालाचा पुरवठा	२,००,०००

६. **अ)** इंटिग्रेटेड वस्तू व सेवाकर म्हणजे काय? तो कधी लागू होतो? **(१०)**

ब) ''पुरवठ्याची जागा'' ही संज्ञा स्पष्ट करा. **(१०)**

किंवा

क) टिपा लिहा **(कोणतेही चार)** : **(२०)**

१) अनिवासी भारतीय करदेय व्यक्ती.

२) पुरवठ्याची वेळ.

३) कोणत्याही पाच करमुक्त सेवा विशद करा.

४) इलेक्ट्रॉनिक रोखीची खातेवही.

५) खरेदीवरील (इनपुट) कर जमा वजावट करण्याचा क्रम.

६) कॉम्पोझिशन योजनेकरीता पात्र नसणाऱ्या व्यक्ती.